

Nieuwe (Emissievrije) Teeltsystemen

Glastuinbouw

Ellen Beerling, Chris Blok, Steven Driever, Carin van der Lans, Bram van der Maas, Eric Poot, Marc Ruijs, Tycho Vermeulen, Peter van Weel

Wageningen UR Glastuinbouw

Twee sporen in onderzoek emissie glastuinbouw

- **Verbetering huidige teeltsystemen**
  - Doel: minimaliseren emissies
  - Korte termijn
  - Focus op essentiële knelpunten van huidig systeem
  - Co-innovatie met praktijk

- **Herontwerp teeltsystemen**
  - Doel: nieuwe teeltsystemen met nul-emissie
  - Vanuit gewenst toekomstbeeld terugredeneren naar pakket van eisen voor teeltsysteem

Verbetering teeltsystemen; casus tomaat

- Substraatloos telen
  - Op (aangepast) NFT / Op wortelbesproeiing
- Doelen
  - Minder zwaar teeltsysteem: makkelijker mobiel te maken
  - Betere beheersing ziekten en voeding waardoor minder emissie
  - Regelmatig verjongen van het gewas: jaarrond hoge productie
- Formflex, Metazet, Priva, Demokwekerij, Groen Agro Control, WUR

Verbetering teeltsystemen; casus chryasant

- Teelt uit de grond
  - FLEURAGO: teelt op wortelbesproeiing
- Doelen
  - Drainwater opvangen en recirculeren
  - Betere beheersing ziekten en voeding waardoor minder emissie
  - Teelt mobiel maken
  - Planthouder nodig om plant rechtop te houde
- Frans van Zaal, Royal van Zanten, Revaho, WUR

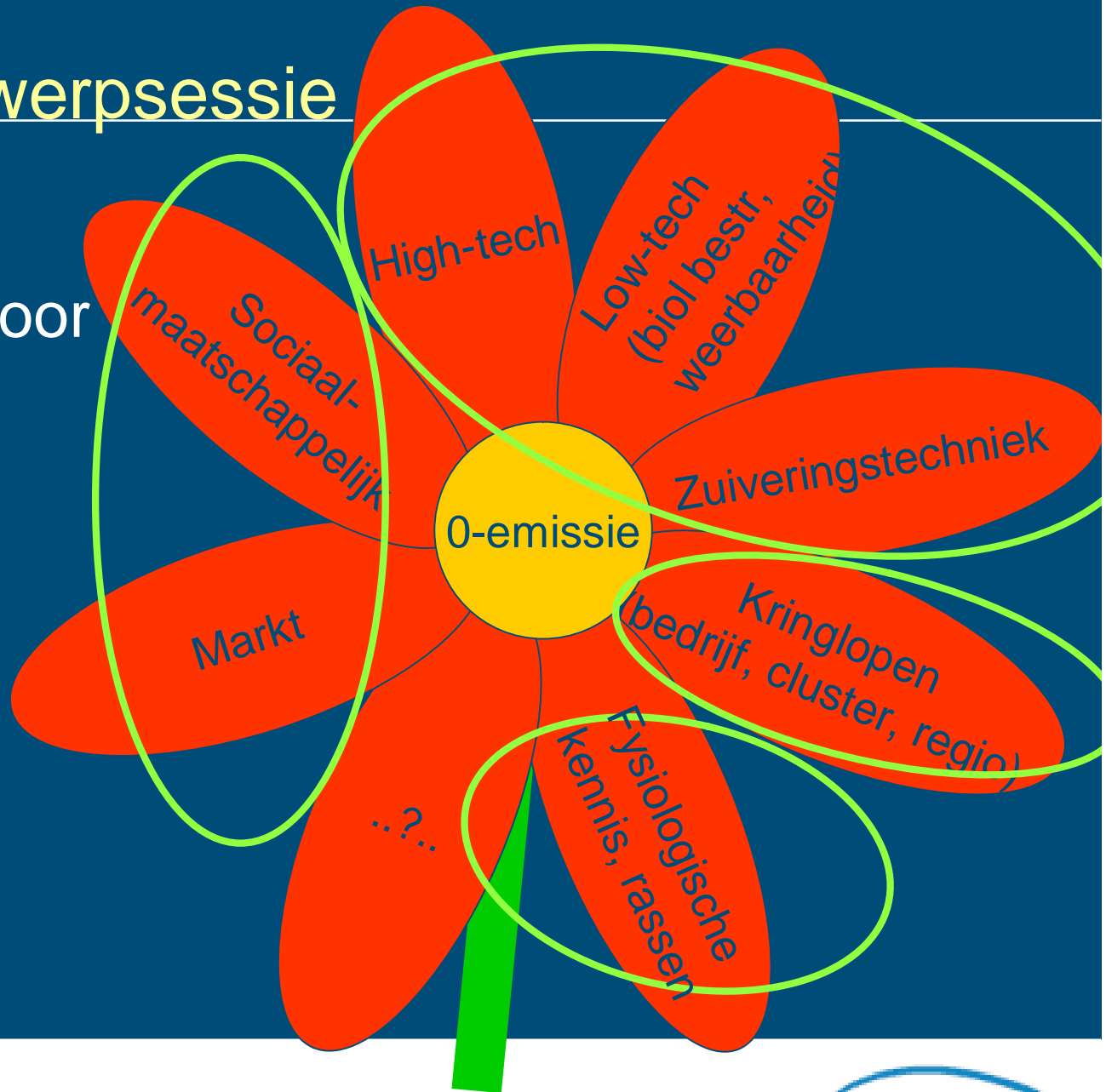
Herontwerp teeltsystemen

- Ontwerpsessie (sept. 09)
  - Welke eisen aan emissievrije teeltsystemen?
  - Toekomstbeelden & verbeelding
  - Opstellen onderzoeksagenda
  - Met partners bedrijfsleven en onderzoek

Resultaat ontwerp sessie

- Wat is nodig voor nul-emissie?
  - Techniek
  - Kringlopen
  - Fysiologie
  - Markt en Maatschappij

Resultaat ontwerpessie

Oplossingsrichtingen

- 3 principes
  - Voorkomen, Kringlopen, Verbreden
- 3 termijnen
  - Direct toepasbaar, ambitie, droom

→ Wat zijn de kennishiaten?
Waar liggen kansen?

Oplossingsrichtingen:

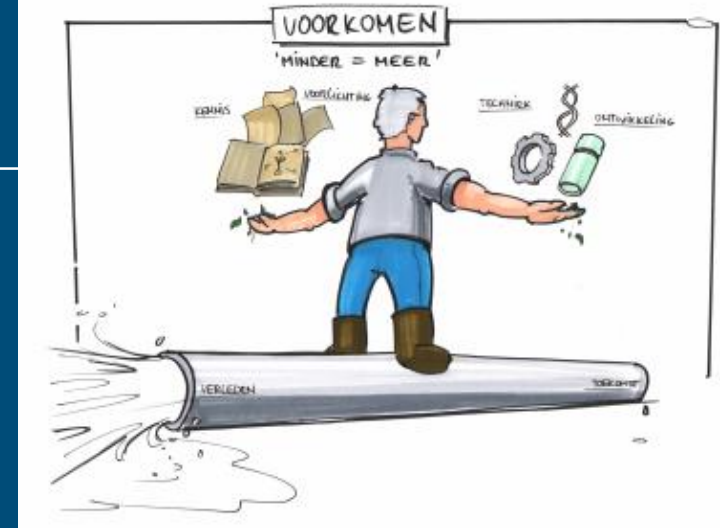
Voorkomen emissie Geen reststromen

■ Techniek

- Analyseer lekken in systeem
- Regelsystemen instellen om emissie te voorkomen
- Waterstromen zuiveren en ontsmetten

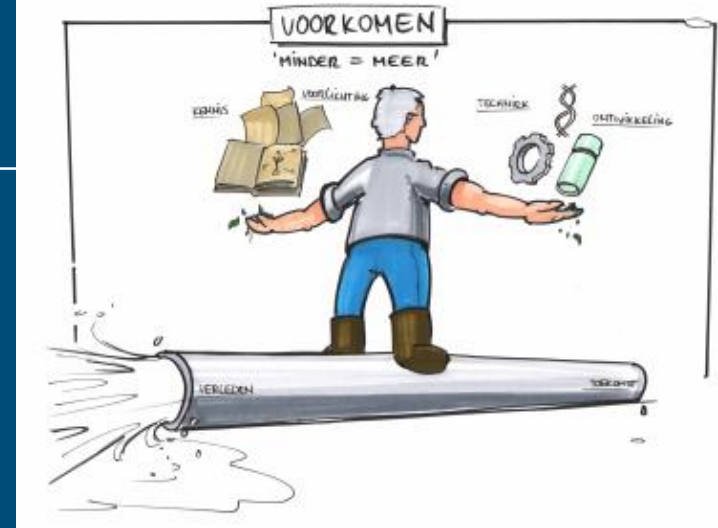
■ Fysiologie en veredeling

- Voeding naar behoefte plant
- Gevoeligheid voor stress / ophoping nutriënten, zout e.d.
- Ziekteverende plant

Oplossingsrichtingen: Voorkomen emissie

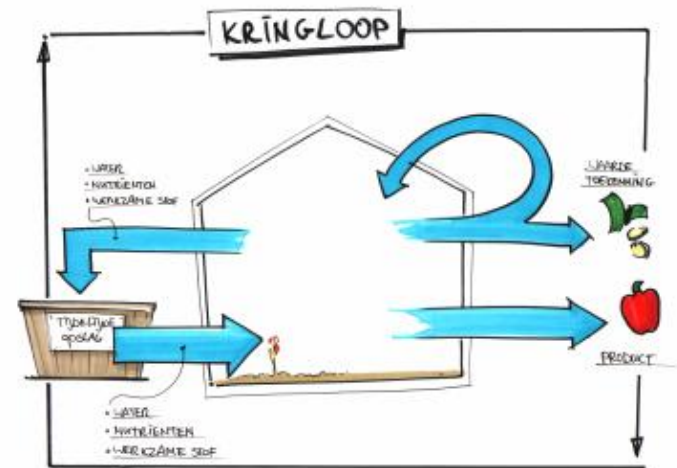
- Communicatie en Voorlichting
  - Laaghangend fruit

Oplossingsrichtingen: Kringlopen

Restproducten met waarde

- Verschillende niveau's
  - Bedrijf, cluster, regio
- Eerst voorkomen
- Bepaal nut reststoffen – koppelen aan:
  - nieuwe producten
  - andere sectoren

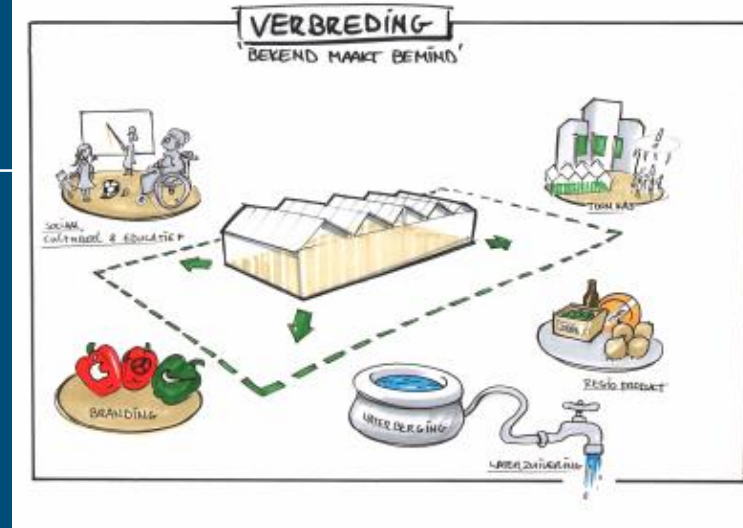

Oplossingsrichtingen:

Verbreden

Consument gaat duurzame productie en Nederlands product waarderen

- Hyper-duurzame Kas in de stad
  - Waterzuivering en – berging, energiegrijs
  - Nederlandse streekproducten
  - Educatie
  - Samenwerking met retail
  - Kasaandelen ...

Uitwerking 4 projecten

- Inventarisatie wat al is opgepakt
- Selectie 4 projecten
- Consortiumvorming rond 4 projecten
- Vaststellen doelen en aanpak
- 2010: uitvoering

Project 1: de Plant centraal

- Welke kennis over plantfysiologische principes essentieel voor emissievrije teelt?
  - Beter inzicht in de wortelactiviteit in verschillende teeltsystemen leidt tot nauwkeuriger sturen op plantbehoeften
  - Wat is bandbreedte gewassen/rassen voor tolerantie voor stress-omstandigheden in recirculatie systemen (ophoping van zouten, verlaging van zuurstof, etc.)
- Rijk-Zwaan, Hoogendoorn, WUR

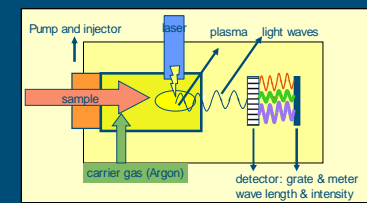
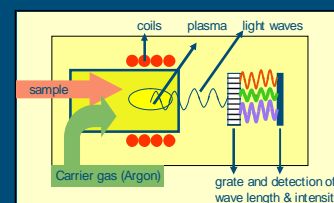
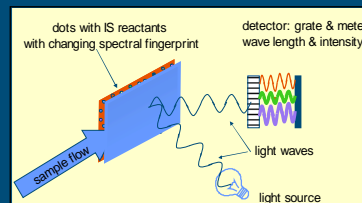
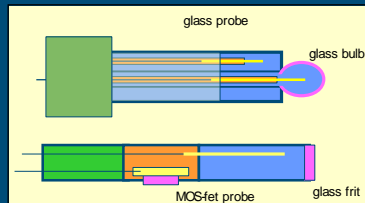
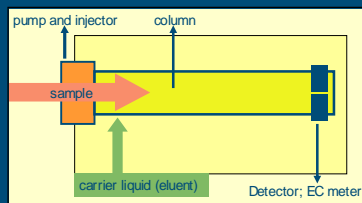

Project 2: ion-specifiek meten en regelen

Onbalans voorkomen door maatwerk per plant

- Doorontwikkeling technologie 'ion-specifiek' meten en regelen van voeding
  - Vooraf ontzouten water
  - N-gift aanpassen op hoeveelheid licht en verbruik
  - Ion-specifieke meting van hoofdelementen → doorontwikkeling meettechniek voor praktijkomstandigheden
- Bruine de Bruin, Prominent, WUR / internationaal netwerk

Project 3: Weerbare watersystemen

Weerbaar in plaats van steriel systeem

- Uitbreiding huidig watersysteem met bufferend/filterend reservoir
  - Inventariseren en selectie systemen
  - Effect van variatie in kritieke onderdelen onderzoeken (bv hoeveelheid organisch stof)
  - (Continu) monitoren onbalans – vergelijk / ontwikkeling toetsen
- GAC, vd Lugt, WUR

Project 4: de Toonkas

Vraag naar duurzame producten stimuleren

- Product dicht bij consument en burger brengen
- Waardering voor NL product en productiewijze
- Glastuinbouw helpt problemen stad op te lossen:
  - Afval (CO2, GFT)
  - Waterberging & waterzuivering
  - Werkgelegenheid
- Stimuleren en versterken initiatieven
  - Kennis, bij elkaar brengen partijen
  - Duurzaam kader toevoegen
- Afzetvereniging, telersvereniging, PT, LEI, WUR

Wageningen UR Glastuinbouw

Innovaties vóór en mét de glastuinbouw

© Wageningen UR

